

Οι Κοινότητες μπορούν να επηρεάσουν θετικά το μέλλον τους

Σε εποχές που η τηλεόραση και τα i-rod δεν ήταν αναγκαία για να είναι κανείς σοφός και ευτυχισμένος, οι κοινότητες ζούσαν σε αρμονία με τον τόπο, το κλίμα και τα οικοσυστήματα γύρω τους. Τότε οι άνθρωποι δεν κατέστρεφαν τη φύση για να ευημερήσουν – όπως κάνουμε εμείς σήμερα. Αλλά ακριβώς το αντίθετο: για να ευημερήσουν προστάτευαν τη φύση, διότι χωρίς τα αγαθά που τους προσέφερε η φύση, δεν μπορούσαν να ευημερήσουν.

ΤΟΥ

Ηλία Μεσσίνας

“

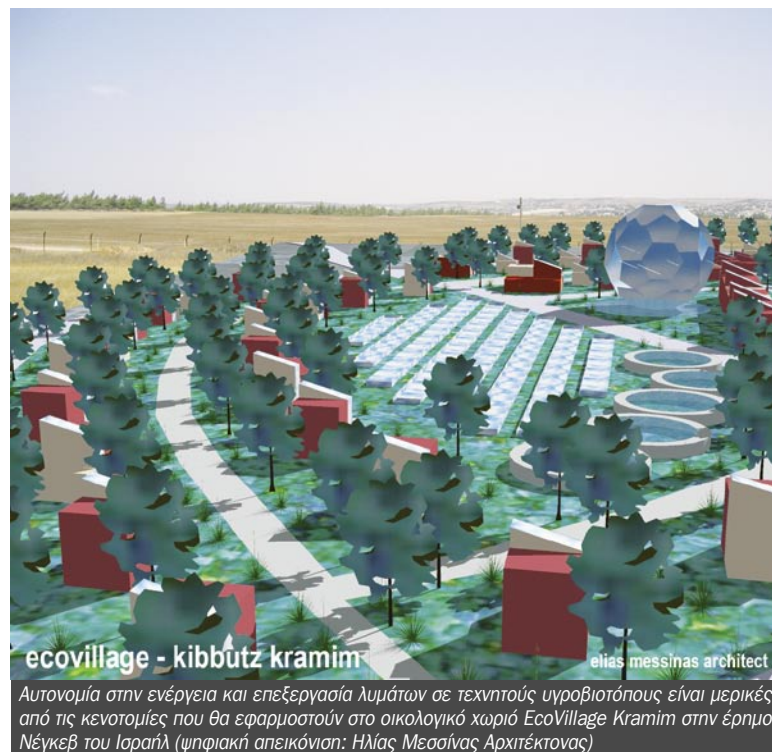
Το χωριό EcoVillage Ithaca είναι καταπράσινο, διαθέτει δε μια τεχνητή λίμνη υγροβιότοπο – όπου οι κάτοικοι απολαμβάνουν και για κολύμπι – βιολογικές καλλιέργειες, χώρο για κομποστοποίηση οργανικών απορριμμάτων, βαρέλια που μαζεύουν το νερό της βροχής και φωτοβολταικά πανέλα που παράγουν καθαρό ηλεκτρικό ρεύμα στα σπίτια

Είναι εύκολο να μιλάει κανείς για οικολογία στην Αίγινα. Το νησί είναι (ακόμη) καταπράσινο, η σχέση πρασίνου προς κάτοικο είναι (ακόμη) ισορροπημένη (δεν ξέρω για πόσο ακόμη). Οι δυνατότητα να ζει κανείς οικολογικά και να τρώει βιολογικά, εξαιρετικά προσιτά. Όμως, παρόλα ταύτα, οι περισσότεροι επιλέγουν να ζουν στην Αίγινα όπως και στην πόλη.

Ίσως το θέμα να μην λαμβάνει τις πραγματικές του διαστάσεις, όμως όταν μιλάμε για «ποιότητα ζωής» δεν εννοούμε απαραίτητα «περισσότερα υλικά αγαθά». Ειδικά σήμερα, που ο καθαρός αέρας, το νερό, το έδαφος και η καθαρή τροφή, δεν είναι απαραίτητα δεδομένα (βλ. τη χρήση φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες, τις πυρκαγιές και τα στραγγίσματα από τις ανεξέλεγκτες χωματερές, την ανυπαρξία βιολογικού καθαρισμού, τα chem.-trails από σωματίδια αλουμινίου στον αέρα, κ.ά.). Σήμερα, που οι κλιματικές αλλαγές απειλούν να αλλάξουν την καθημερινότητά μας λόγω της ανόδου της θερμοκρασίας, της ρύπανσης, της μείωσης των αποθεμάτων φυσικών πόρων και νερού, της απειλής να πνιγούν κάτω από το νερό πολλές παραθαλάσσιες περιοχές και νησιά, σήμερα παρά ποτέ, χρειαζόμαστε τον μηχανισμό που θα μας προστατεύσει. Θα κάνει, δηλαδή, αυτό που έχουν αποτύχει να κάνουν οι κυβερνήσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση. Χρειαζόμαστε μια κοινότητα που θα μπορεί να θέσει τους μηχανισμούς για να προστατεύσει το μέλλον το δικό της και το δικό μας.

Στην Ithaca της Νέας Υόρκης, βρίσκεται ένα από τα παλαιότερα παραδείγματα οικολογικής κοινότητας. Είναι ένα από τα πρώτα EcoVillages (οικολογικά χωριά) που δημιουργήθηκαν στις ΗΠΑ στις αρχές της δεκαετίας 1990 και ένα, ίσως, από τα πιο όμορφα. Το επισκέφτηκα πρόσφατα και με μάγεψε.

Το EcoVillage Ithaca ιδρύθηκε το 1994 από μια μικρή ομάδα ακτιβιστών οραματιστών, οι οποίοι προσέλκυσαν μια ομάδα 100 νέων που αναζητούσαν εναλλακτικούς τρόπους για να ζήσουν και να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, σε

ecovillage - kibbutz kramim elias messinas architect
Αυτονομία στην ενέργεια και επεξεργασία λυμάτων σε τεχνητούς υγροβιότοπους είναι μερικές από τις καινοτομίες που θα εφαρμοστούν στο οικολογικό χωριό EcoVillage Kramim στην έρημο Νέγκεβ του Ισραήλ (ψηφιακή απεικόνιση: Ηλίας Μεσσίνας Αρχιτέκτονας)

ισορροπία με τη φύση. Εξασφαλίζοντας το μέλλον τους ζώντας σε μια βιώσιμη κοινότητα, δηλαδή μια κοινότητα που είναι αυτόνομη σε ενέργεια, τροφή, νερό και φυσικούς πόρους. Το EcoVillage Ithaca χτίστηκε σε πρώτη φάση το 1997 και σε δεύτερη το 2002. Αποτελείται από 2 γειτονίες, με 60 σπίτια συνολικά, με δύο κοινόχρηστα κτίρια που διαθέτουν χώρο συγκέντρωσης, κουζίνα, πλυντήριο και ξενώνα επισκεπτών. Το χωριό είναι καταπράσινο, διαθέτει δε μια τεχνητή λίμνη-υγροβιότοπο – όπου οι κάτοικοι απολαμβάνουν και για κολύμπι – βιολογικές καλλιέργειες, χώρο για κομποστοποίηση οργανικών απορριμμάτων, βαρέλια που μαζεύουν το νερό της βροχής και φωτοβολταικά πανέλα που παράγουν καθαρό ηλεκτρικό ρεύμα στα σπίτια. Το χωριό συνεργάζεται με τα δύο πανεπιστήμια της Ithaca (Cornell University και Ithaca College) σε κοινά προγράμματα εκπαίδευσης των φοιτητών σε βιώσιμες κοινότητες, «πράσινα» κτίρια, εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων.

Οικολογικές κοινότητες δεν δημιουργούνται όμως μόνο στους καταπράσινους λόφους της Ithaca, αλλά και στις δύσκολες συνθήκες της ερήμου. Εδώ και μερικούς μήνες δημιουργείται ένα EcoVillage στην έρημο. Καθώς έχω την ευκαιρία να συμμετέχω στη ομάδα συμβούλων που ετοιμάζουν τα σχέδια του χωριού, παρακολουθώ τη δημιουργία του από πολύ κοντά. Πρόκειται για το πρώτο οικολογικό χωριό «Ενός Πλανήτη» με χρυσή πιστοποίηση LEED και «πράσινο» πιστοποιητικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατά την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/91). Το EcoVillage βρίσκεται δίπλα στο κιμπούτς Κραμίμ (Αμπελόκηποι στα ελληνικά) στην έρημο του Νέγκεβ του Ισραήλ και περιλαμβάνει 30 οικογένειες. Στην τελική του μορφή θα στεγάσει περίπου 100 οικογένειες. Το χωριό βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα νότια της σύγχρονης πανεπιστημιούπολης Μπερσέβα και σε μικρή απόσταση από τον προαστιακό σιδηρόδρομο που συνδέει το χωριό με το Τελ Αβίβ και το αεροδρόμιο. Θα εξυπηρετείται δε από τις υπάρχουσες υποδομές του κιμπούτς. Το κλίμα είναι τυπικό της ερήμου: την ημέρα κάνει αφόρητη ζέση αλλά τη νύχτα έχει δροσιά και υγρασία.

Σύμφωνα με το όραμα των οικογενειών που ξεκίνησαν τη διαδικασία της δημιουργίας του εδώ και 2 περίπου χρόνια, το χωριό αυτό θα είναι αυτόνομο, θα έχει μηδενικούς ρύπους, μηδενικά απόβλητα, μηδενική ανάγκη για ενέργεια από ορυκτά καύσιμα, θα επιτρέπει τη δημιουργία βιοτόπων, θα καλλιεργεί την τροφή του με βάση τις αρχές του permaculture, θα χρησιμοποιήσει υλικά που υπάρχουν σε ακτίνα μέχρι 35 χλμ από το χωριό και θα κάνει μεγάλη εξοικονόμηση νερού και φυσικών πόρων. Πέρα όμως από την ισορροπία με τη φύση, το χωριό αυτό θα καλλιεργήσει και την ισορροπία με τις κοινότητες γύρω του: τα χωριά των Παλαιστινίων και των Βεδουίνων, με τα λογής περιβαλλοντικά προβλήματα θα είναι συνεταιίροι σε προγράμματα για ανακύκλωση απορριμμάτων, διαχείριση νερού, βιολογικές καλλιέργειες, αναπτύσσοντας την οικονομία τους, αυξάνοντας το εισόδημά τους και ζώντας ειρηνικά με τους γείτονές τους.

Μπορεί μια οικολογική κοινότητα να ακούγεται σαν ουτοπία, όμως αφορά στην σύγχρονη πραγματικότητα. Την πραγματικότητα που καθορίζεται σήμερα από τις κλιματικές αλλαγές και μας αναγκάζει να αναζητήσουμε λύσεις διαφορετικές από αυτές που έχουμε συνθίσει μέχρι σήμερα. Είτε ζούμε στην καταπράσινη Ithaca, είτε στην σκληρή έρημο του Νέγκεβ, είτε στην όμορφη Αίγινα, οι κοινότητες μπορούν και πρέπει να επηρεάσουν θετικά το μέλλον τους. ❄

Ειδυλλιακές εικόνες από το καταπράσινο οικολογικό χωριό EcoVillage Ithaca στη Νέα Υόρκη (φωτο: Ηλίας Μεσσίνας)